

IZLAZI JEDANPUT MJESEČNO

GLASILO
JUGOSLOVENSKIH
NACIONALISTA

PRETPLATA DIN. 18. GODIŠNJE

SOČA

VLASNIK OR. JU. NA. ŠIBENIK

IN TI MI BOŠ
KRVAVA TEKLA

S. GREGORIĆ

GLAVNI ODGOVORNI UREDNIK
LOVRO GUBERINA

BBOJ 5.

U Šibeniku, srijeda 13. decembra 1922.

GOD. I.

Dan ujedinjenja 1. decembra.

proslaviše nacionaliste Dalmacije radom na svojem oblasnom kongresu u Splitu, koji je trajao cio dan 1. i 2. do večer.

Dok je „Pobeda“ prošle subote donijela opširan izvještaj, ne nalazimo potrebnim, da ga opetujemo, jer svi naši pretplatnici prate i „Pobedu“.

Na kongresu, gdje je šibenska organizacija bila zastupana po četvorici izaslanika, izvjestili su pojedini izaslanici o prilikama u području njihovih organizacija, iznosiv osobito teškoće i zapreke, koje su na putu našem pokretu. Najbolji je utisak proizvela činjenica, da svugdje nailazimo na istu kost i da se do u taličine slažemo svi u pitanju nastavka borbe i metoda.

Neprijatelji našeg naroda i našeg nacionalnog pokreta koliko u gradovima, toliko i u najmanjem selu Dalmacije nisu političke grupe, nisu stranke, nisu uopšte mase, kao ni jaki i značajni pojedinci, koji bi u životu naroda značili nešto, nego svugdje pred sobom vidimo krležavce i pokvarenjake, ostatke nekadanjih predstraža austrijske policije: confidente, doušnike, denuncijante; one, koji su do četrnaeste godine po uputama iz Beča, Pešte i Rima štrcali otrov u narod i kojim je glavna zadaća bila, da ideju bratskog zblizjenja i ujedinjenja ubiju, gdje se samo javi i da klicu jugoslovenskog nacionalizma, koja je nicala svugdje, satru i unište za uvijek; one, koji su četrnaeste godine povelu hajku, zaštićeni žandarmerijom palili narodne zastave, provaljivali u stanove i radnje, koji su tražili zatvaranje i vješanje pravih narodnih boraca; one, koji su blagoslivljali austrijske topove, molili za pobjedu austrijskog oružja i za poraz i uništenje Rusije i Srbije; one, koji su sticali odlikovanja, primali nagrade, kočili se u društvu oficira i svemogućih upravitelja i poglavara, koji su zasjeli u aprovizacije i srkali narodnu krv i tovali se i bogatili, dok su pošteni građani s narodom stradali.

Na kongresu se vidjelo, da u Dalmaciji

raspoložemo lijepim brojem jakih sposobnih borbenih elemenata, koji su u stanju, da povedu organizacije sigurnoj pobjedi. Neokaljani, mirne savjesti, prožeti neugasivom ljubavi i voljom sabrani smo isti, koji se u ono vrijeme isprismo austrijskim bodovima i kroz tamnice i kroz martirij proguramo se izranjeni, izmučeni, izmrcvareni, ali pobjedonosni do današnjice, u kojoj se opet vidimo pred istom kaljužom, pred istim kukoljem, koji moramo iskorjeniti.

Izaslanici su izvjestili svoje organizacije o toku kongresa i zaključcima u tančine, a mi ćemo naglasiti samo najvažnije, što su svi beziznimno priznali kao najpređu potrebu i uvjet jačanja i razvitka našeg pokreta.

Da se olakša centralnom odboru i ratereti odbor mjesne organizacije u Splitu, koji je do sada vršio i dužnost oblasnog odbora, izabran je novi oblasni odbor iz boljih i radišnijih splitskih drugova, koji se odmah dao na posao, da sve organizacije svojeg područja sveže, podupre i rad sviju, koncentrira kako bi se postigao što bolji uspjeh. Sada je neophodno potrebno, a i najpreča je dužnost svake organizacije, da redovito izvješćuje oblasni odbor o svojoj djelatnosti, te da uz to od ovoga prima upute za dulji rad, a to osobito pri riješavanju pojedinih težih i delikatnijih pitanja. Neophodno je nužno k tome, da pomaže oblasni odbor novčano, dostavljajući mu prema zaključku kongresa dio redovitih i neredovitih prihoda.

Drugovi, nacionaliste! Uspjeh ne ovisi o nikome i o ničemu, nego jedino o našoj snazi, našoj volji, našoj požrtvornosti. Zbijimo se u redove i vršimo svoje dužnosti. Bude li svaki pojedini član doprinio dnevno svoj rad i svoju pomoć organizaciji, nastojao, da sve učini što može, i plaćao tačno svoj mjesni obol, ojačat će naše organizacije i oblasni odbor će moći da na čelu sviju nas razvije jugoslovenski barjak i prodre k našem cilju.

„Vjernost za vjernost“.

Pristup jugoslovenskih parlamentaraca proslavi oslobođenja i osnutka Čehoslovenske republike, izraz je najveće manifestacije jake volje da se postojeći kulturni i politički savez između nas i Čehoslovaka sve to jače produbi. Ta se volja provejava u srcima mladih jugoslovenskih duša od nekoliko decenija, a po zbačenju tiranskog zajedničkog jarma ispoljava se ona sve to više i u zvaničnom političkom životu. Taj je duh stvorio česko-jugoslovensko sokolstvo zadojeno idealima sveslavenske uzajamnosti i jako u dušu svakom Čehu i Jugoslovenu usadio genij Masaryka, kad je na poprište slavenske politike svojim velikim djelima stupio taj filozof, vođa i savjetnik. On je onaj jedini, koji je iznijevši u tuđini najjače historijske, nacionalne, gospodarske i socijalne dokaze za oslobođenje Jugoslavena i Čehoslovaka, utukao austrofilsku politiku Engleza i Francuza odvrativši antantu od kobne ideje, da istrigne Austriju iz saveza s Njemačkom, a oduševio jugoslovenske i česke legijonare i dobrovoljce, da izdrže u

daljnoj junačkoj borbi. Politička je pravednost zahtjevala samostalnost česko-slovačkog naroda svojim zemljopisnim položajem i svojom vjekovnom borbom protiv njemačkog pritiska i ugnjetavanja. Čehoslovačka bila je i ostaje protivunjemačka predstraža svih naroda u istočnoj Evropi. Jugoslaveni su na jugu ono što su Čehoslovaci i Poljaci na sjeveru, zato zajednička pogibao u sadašnjosti i budućnosti mora te narode da združi da promišljeno i zajednički postupaju. Mi smo Jugoslaveni najbolje shvatili, da je samostalna česko-slovenska država za nas životno pitanje, jer je ona barijera proti zajedničkom i vjekovnom neprijatelju, koji se svom silom gurao na istok, pa nas to prirodno i nužno ujedinjene drži. Silni porast čehoslovačkog sokolstva po prevratu u cvatu slobodne republike, njezin kulturni, ekonomski i državno pravni razvitak dokazuje cijelom svijetu, da je sposobna i jaka sama opstojati i suprostaviti se svakoj tuđinskoj najezdi.

Premda nijesmo direktni susjedi, njihova je politička i kulturna, a u posljednje doba gospodarska uzajamnost vrlo živa; knjiže-

vna i novinarska vrlo intimna, a u političkoj suradnji ide se k najjačoj konsolidaciji sila. Sokolski rad u sitnom i znojnom trudu njezinih najjačih duhom, samopregor staroste Scheinera, Vaničeka, Očenašeka i njihov osjećaj prema nama uvjerava nas, da je naš savez izraz najiskrenije slavenske misli i uzajamnosti, nikakav prkosan savez protiv ikoga već za izgradnju novoga života, na zdravim načelima Masarykove slavenske demokracije. Taj je duh usko vezan ljubavlju prema jugoslovenskom junaku. Oni dobro znadu darovitost i sposobnost srpskog sina, poznaju radinost i narodni idealizam hrvatskog i slovenačkog junaka. Tu jakost osjećaja, tu toplinu, koju osjeća prema nama veliki Masaryk, Kramarž, Klofač, Štepanek i drugi, tu istu ljubav osjeća činovnik, radnik, študent, građanin i seljak česki. Oni su dali uvijek takvih dokaza a za posjete sokolskog sleta u Ljubljani, pa naših poslanika u Pragu, uvidesmo, da oni jasno govore, kako je daleko prodrla svjest bratstva i potreba slavenske solidarnosti, pokazavši nam i tom prigodom veličinu njihove slavenske misli. Želja je naša, da taj savez ne ostane, samo savez vlade i parlamenta; on se mora punom parom popularizirati, ima da postane savez naroda s narodom. Ima da nam donese potpuno međusobno poznavanje, političku i kulturnu vezu, poznavanje jezika i duha našega.

„Mi želimo, da se naš savez produži tako, da bi ušao u krv i meso svakog našeg čovjeka“, rekao je Masaryk. A to je misija u prvom redu nas nacionalista.

FAŠIZAM.

Mnogo se kod nas govori i piše o fašizmu, što nije čudo, jer bi njegov razvitak i jačanje mogao da za nas znači skoro koliko je nekada značio njemački „Drang nach Osten“. Nego kod nas se pri tome mnogo skreće i pretjeruje bilo prama gore, bilo prama dole. Jedni ga podcjenjuju, drugi precejnjuju.

Osvrnut ćemo se na pisanje mjesnog „Dalmatinskog radikala“, koji ne priznaje nikakove vrijednosti ni zasluge fašizmu, a kao minus označuje brojne ljudske žrtve i materijalnu štetu.

Daleko smo od namisli, da opravdavamo, počinjene zločine, ili da zločince prikazujemo u blažem svijetlu, nego tek mislimo, da mnogo izgleda drukče nego je u spomenutom listu prikazano.

„D. R.“ priznaje, da je fašistima uspjele nekoliko puta ugušiti prevrate komunizma, čime da su učinili uslugu samo vladi, jer se time časovitim uspjesima neće ukloniti socijalni prevrat, za kojim teže radničke mase, a taj da je prevrat samo odgođen. Optužuje za tim fašiste radi stralovitih zločinštava počinjenih, kao da ta zločinstva imaju svoj uzrok u samom začetku fašističkog pokreta, a međutim priznaje, da ta zlodjela izvode ljudi, koji su zločinu inače skloni. Zaboravlja pri tom, da se je fašizam u Italiji pojavio u zadnjem momentu, kad su radničke mase pod dojmom ruske revolucije već počele, da se barikadiraju u tvornicama i proglasuju sovjetu i da su te mase već bile na putu, da u Italiji izvedu sve ono što je bilo do tada izvedeno u Rusiji, a to

stranka) izdao kao povjerenika političkog društva „Edinost“...

Antinarodni Klerikali. U broju od 12. ov. mj. „Frankfurter Zeitung“ nalazi se jedan dopis...

Izazivanje. U više pigoda mjesni trećoredaši na zvoniku sv. Frane su demonstrativno izostavili izvješuje državne zastave...

Znamo, da ova gospoda nemaju da slave blagdan ujedinjenja, te bi taj dan najradije izvjesili crnu zastavu...

Čistoća duše i tijela. „Pustite k meni malene.“ Zločin što ga je učinio pop Augustin Glasnović...

Pop Glasnović je degenerisani tip notornog homoseksualca, koji ne bira sredstava, da udovolji svom životinjskom nagonu...

Zanimivo je, da su župniku Lesnyu, koji je po osjećajkom sudbenom stolu odsuđen na 2 godine tamnice, njegovi crkveni glavari dozvolili misliti...

I još dijele lekcije. „Narodna Straža“ onomadne kaže, da smo se previše rano stavili u pozu, da kritikujemo i osuđujemo njihovu „politiku“...

Mi im za odgovor evo donosimo još par bilježaka iz njihovih dnevnika, pak nek se pogledaju u ogledalu Da vidimo hoće li se zacrniniti.

Zgodno je, moramo priznati, kako se ti mališi trude, da budu duhoviti, kako s neke visine savjetuju i — prijete i (čujte) preporučaju logiku.

Jugosloveni pamтите!

Nasilja i poniženja.

Parobrod „Lovrijenac“ (vlasništvo Dubrovačke Parobrodarske Plovidbe) povratio se sa puta u Južnu Italiju...

daljem zlostavljanju momčadi i putnika, kapetan je morao da dozvoli to. Pošto na parobrodu nije bilo talijanske zastave, fašisti su je donijeli sa jednog lučkog broda...

Fašiste u Istri počeli su mučiti naše ljude tako, što ih sila, da ispijaju velike količine ricinusova ulja. Kako se vidi, latinska gospoda, čija historija bilježi i izum inkvizicije...

Evo što nam se javlja o „kulturnim“ podvizima istarskog fašizma: „Ovih dana dali su župniku Franji Jurinčiču u Boljuni fašisti iz Pazina 300 grama ricinogovog ulja...

Dne 7. o. mj. u noći došla su trojica fašista pred pekaranu našega čovjeka Antona Ančića u Pazinu i sa revolverima u ruci zahtijevali da on i njegov radnik izidju napolje...

Dne 1. novembra t. g. oko 8 i pol sati u večer sjedio je gosp. Ante Ladavac učitelj u Zarečju za jednim stolom u gostioni njegovog oca u Pazinu...

Veselo je raspoloženo je prekinuto ulazom je mnog nepoznatog fašiste u crnoj košulji sa kacigom punom kopunovog perja. Smjesta je zapitao tko je od prisutnih učitelj Ladavac...

Druge su goste u gostionu iščuškali i istjerali napolje. Fašist sa perjanicom bijaše poznati Nane Cukon iz Pomera kod Pule...

VIJESTI.

Molimo pretplatnike, koji nam još duguju pretplatu, da požure sa doznakom. Neka uvažje, da je danas jako teško izlaziti s listom i pokrивати troškove.

Obiteljska žalost. Našem sugrađaninu i odličnom rodoljubu g. Dru. Bariću umrla je majka. Naše iskreno saučesće.

Spomenica 11. sleta banatske sokolske župe, održanog u Vršcu 24. i 25. maja o. g. dana je u štampu i biće za kratko vreme gotova.

Preporučamo, da se što više raširi ova spomenica između sokole i nesokole. Narudžbe prima Soko u Vršcu (Banat).

Nacionaliste u Čehoslovačkoj. Veseljem primamo vijesti o silnom širenju nacionalističkog pokreta u Čehoslovačkoj.

govori iz borba u ropstvu, drugovi naših legionara, naših dobrovoljaca vrstaju ponovo u redove, da nastave borbu.

Dosljednost. U Ljubljani su istupili na izborima skupa klerikali i komuniste. U Italiji se klanjaju Mussoliniju...

Srpska stranka u Vojvodini. Neki čovjek, ne baš najčišće prošlosti, po imenu Pantelija Jovović obilazi Vojvodinu agitujući za novu „Srpsku Stranku“.

Evaala, drugovi! Samo naprijed uništavajući svaki separatizam, javljao se taj pod firmom srpstva ili hrvatstva, katolicizma, pravoslavlja ili muslimanstva.

Vuk dlaku mijenja... Hrvatski Blok zadnjih par sedmica neprekidno „vijeća“ — hoće li u Beograd, neće li u Beograd. Pusti im nekada zahtjevi se i ne spominjaj: oni su za državu, za ljubav med braćom...

U fond „Naše Istre“ darovaše: Slavenska Banka d. d. Zagreb Din. 250, Or. Ju. Na. 100, „Beton“ d. s. o. j. Metković 100, Opštine Obrovac 100, D.n Juraj Biankini presed. „Jadranske Straže“ Split 56, G. S. Matavulj, tvornica Šibenik 30, Braća „Iljadica“ p. Petra 30, D.r Juraj Jurin odvjetnik 25, Vaso Čok i Jovo Paklar, trgovina 25, Josip Kessler, zubar 50, Don Frane Ivanišević, Kriko-Jesenice 20, izrazujuć našu blagodarnost darovateljima obavještavamo ih, da je „Naša Istra“ po nalogu centralnog odbora bila obustavljena...

† Slavić Škalko. Tihog, uprav nečujno, utruo ovaj omladinac, kao što je bio tih i cijeli njegov život. Odrastajući u našim ravnim kotarima pod brižnim odgojem učitelja, svog oca Šimuna i brata Mira, stupi u arbanašku učiteljsku školu zadajom zamjernom ljubavlju prema učiteljskom zvaanju željom, da svojoj zapuštenoj zagori posveti svu svoju snagu duha i plemenitosti srca.

Tada je ovaj naš zavod u Arbanasima bio izložen čestim napadajima sa strane zaderskih fašista. I dok bi njegovi drugovi, više manje dali izražaja svom gnjevu kojim vanjskom gestom, on je postojano micao, samo bi njegovo, inače uvijek blago crno oko, odavalo dušu koja trpi, dušu našeg naroda pod tuđinom, koji bi htio da raskine teške negve, al pomisao: „Doći će čas!“ svlada ga, da bar tako, poput Lazareve majke, spasi život mladim osvetnicima. „Tripi, i savladaj se, dok pripraviš što svečanije vaskrsenje“ kao da je šaputala njegova mlada duša.

Kroz to doba on oboli. Njegova mlada i jaka narav bila bi nadrvla ljutu boljeticu, da u to ne osvanu zloglasni 14. novembra 1920. Razjarena rulja fašista provali toga dana u 8 sati večer u internat učiteljske škole. Pred ljutim nožem izvrše se on nekoliko svojih drugova nevremenu, i to ga ubi. S dana u dan počje propadati. Ne izliječ ga niti blaga klima našeg Dubrovnika, kamo se preseli naredne godine, da nastavi školovanje. Prisiljen da prekine nauku, počje kući, da u majčinom okrilju nađe melem nesmljenoj boljetici. Ali utaman. Zaleže u mješnoj bolnici, da više ne ustade.

Kad ga posjetih desetak dana prije smrti, govorio mi je zanosno: „Sad se osjećam bolje. Još petnaest dana, pak ću i školu. Ja moram živjeti za svoje obnemogle roditelje i svoj ispaćeni narod“.

Zeljan života i rada, ugasnu on u 19. god. života. Drugovi i nastavnici dostojno oplakaje svojeg druga, učenika. Oprostivši se s njime dirljivim riječima poniješe u srcima svojim vječni pomen na svog nezaboravljeneog druga iz teških dana u ugrabljenom Zadru, toplih snova i ozbiljnog rada u cik zore narodnoga vaskrsenja. Sudrug.

Tisak: grafičnog zavoda E. Vitaliani-a - Šibenik

ŠIBENSKA OKRUŽNA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO U ŠIBENIKU

PLAĆA

6% kamate na uložne knjižice | 4% kamate na čekovne račune
5% „ „ tekuće račune | bez ikakvih odbitaka.

Doznake iz aktivnog računa vršimo bez providbe.

ŠIBENSKA OKRUŽNA BANKA D. D.

Brzjav: Krugobanka. u Šibeniku Inter. telefon: 68.

Bankovni Odsjek:

obavlja sve bankovne transakcije uz najpovoljnije uvjete

prima uloške i plaća
6% kamate na uložne knjižice
5% „ „ tekuće račune
4% „ „ čekovne račune

doznake iz aktivnog računa obavlja bez provizije.

Trgovački odsjek:

preuzima trgovačka zastupstva za sjevernu Dalmaciju.

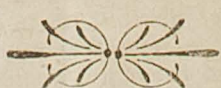
preuzima komisionalna skladišta za Šibenik i ostala važnija tržišta u sjev. Dalmaciji

preuzima dobavu za svoj i tuđi račun proizvoda sjeverne Dalmacije.

Šibenska Okružna Banka D. D. u Šibeniku

upravlja poslovima Općinske Zajednice za ishranu sjeverne Dalmacije.

stoji na raspoložuju svim interesentima za poslove koje imaju na području sjeverne Dalmacije.

Restoracija

„Slavija“

Šibenik

na obali

moderno preure-

djena i

opskrbljena

prvorazrednim

konfortom.

Izvrсна kuhinja

delikatese, stol-

na i desertna

domaća i strana

vina i likeri.

SLAVENSKA BANKA d. d.

FILIJALA ŠIBENIK

Donička glavica K 150.000.000. Pričuv. K 50.000.000.
BRZAJAVNI NASLOV: SLAVENSKA

Glavno sjedište

ZAGREB

Poslovne centrale:

BEOGRAD

LJUBLJANA

FILIJALE

Bjelovar
Brod n/S
Dubrovnik
Čelje
Gornja Radgona
Kranj
Maribor
Murska Subota
Osijek
Sombor
Sušak
Šabac
Velikovac
Vršac

EKSPozITURE

Monoštor
Skofja Loka

SEZONSKA EKSP.
Rogatačka Slatina

AGENCJA:

Buenos Aires

AFILIJACIJE:

Budapest (Balkan Bank).
Wien (Bankhaus)
M. R. Alexander

Prima uloške na knjižice i tekući račun uz najpovoljnije uvjete.

Obavlja sve bankovne transakcije najkulantnije.

Pozor vinogradari!

Stigao nam je:

NATRIUM BISULFIT

najbolje sredstvo za uzdržanje vina potpuno čist iz

prve francuske tvornice kemikalija

BRAĆA MAKALE - ŠIBENIK

RIKARD DELFIN (prije Andr. Delfin)

TRGOVINA POKUĆSTVA SA
STOLARSKO-ATPETARSKOM
RADIONOM

ŠIBENIK (Obala 65-75 i ul. Sv. Ivana 103)

„L' UNION“

FRANCUSKO OSJEGURAVAJUĆE
— DRUŠTVO U PARIZU. —

Život glavica Franaka 272,221.898.-
Požar glavica „ 20,000.788.-

Zastupstvo za šibenski okrug: VINKO DELALE - ŠIBENIK

Odlikovana tvornica likera IVAN JELIĆ - ŠIBENIK

Vlasnici: Petrović i Nedučin

Preporuča cijenjenim mušterijama svoje poznate proizvode i naročito specialitete najbolje vrste u Jugoslaviji:

Ros. maraschino, Coccoła, Vlavov, Creme de marasca, Creme des mandalines, Creme des aprigueaux, Creme des Bama-nes, Creme de chocolate, Creme de caffè Milica i Coinfreeaux.

Otprema tačno i brzo svaku količinu od jednog poštanskog sanduka na više. Otprema uz pouzete.

TRAŽITE CIJENIKE. Brzjavna adresa: JELIĆ

Prva Dalmatinska slastičarna Stevo Mandić

Široka ulica. ŠIBENIK Široka ulica.

Opskrbljena električnim pecivom najboljim i najfinijim vrstama slatkša i fisquita, te vlastitih specialiteta.

LIKERI NAJBOLJIH NAŠIH TVORNICI.

Prima narudžbe za vani, koj izvršuje tačno i brzo.

TELEFON INTERURBAN Br. 31.

KNJIŽARA FILIP BABIĆ - ŠIBENIK (HRVATSKA KNJIŽARNICA ZADAR)

Novo modno urđu i povećan p. sa. — Potpuno skladište Jugoslav knjiga. — Veliki sortiment knjiga stranih jezika. — Tvorničko skladište papira uz najjeftinije cijene. — Sav pribor za urede, općine i škole. — Skladište školskih knjiga. — Prima predplate na stručne i periodične časopise svakog jezika i struke. — Muzikalje svake vrste. — Pribor za pisač, srojeve i Karbon-papiri.

Otprema brza i tačna a cijene jeftine. — Solidna posluga.